

W zależności od tego, jaki efekt chcemy uzyskać i jaki styl dominuje w naszym ogrodzie, można zastosować różnorodne materiały nawierzchniowe, łączone na wiele sposobów.

KOSTKA BRUKOWA

Tradycyjna kostka brukowa wykonana jest z naturalnego granitu i oferowana jest w kilku wielkościach – od dużych bloków po drobnutkie kosteczki. Granit dostępny jest w kilku odcieniach szarości, a także w odcieniu żółtym i rubinowoczerwonym.

Do najczęściej występujących i najpopularniejszych materiałów stosowanych na nawierzchnie ogrodowe należy jednak betonowa kostka brukowa – materiał bardzo trwały i wytrzymały, odporny na niszczące czynniki atmosferyczne i biologiczne.

W aktualnej ofercie wielu producentów można znaleźć bogaty asortyment kostek różnej wielkości, kształtów i kolorów. Pojawiające się propozycje kostek, płyt czy bloków betonowych w coraz doskonalszy sposób naśladują kamień, pozwalając otrzymać efekt naturalnej nawierzchni.

Można spotkać kostki o przeróżnych kształtach – w formie większych płyt, prostokątów, kwadratów, trapezów, o krawędziach ostrych lub łagodnych, o fakturze jednolitej lub nierównej, stylizowanej na stary kamień albo granit. Bogaty wybór kształtów i wielkości kostek daje możliwość tworzenia nie tylko linii prostych, ale także krzywizn, łuków i kół.

Duży wybór kolorów kostek sprawia, że z łatwością można je dopasować do kolorystyki domu i ogrodu. Obecnie dostępne są kostki w niemal wszystkich odcieniach. Jednak najbardziej godne polecenia są kolory naturalne: różne odcienie szarości, grafity, odcienie piaskowożółte, a w przypadku niektórych kostek również brązy i czerwienie. Atrakcyjność barwy zależy w dużej mierze od rodzaju kostki i producenta.

Różne kształty, wielkości i kolory kostek brukowych sprawiają, że można je łączyć ze sobą, tworząc niebanalne kompozycje nawierzchni. Takie zestawienia często stosuje się na dużych powierzchniach (przeznaczonych pod parkingi i podjazdy) w celu rozbicia rozległej, wybrukowanej płaszczyzny.

Kostki brukowe można stosować również w formie ozdobnych obrzeży ścieżek lub rabat, zamiast podłużnych betonowych płyt. W ofertach producentów pojawiają się one na przykład w postaci tzw. bordirów, które przypominają zwykłą kostkę, wystając jednak ponad powierzchnię ścieżki.

Pewną nogą przez ogród

Nawierzchnie ogrodowe w postaci alejek, placów, tarasów, parkingów, podjazdów, a także schodów pełnią funkcję nie tylko praktyczną, ale i dekoracyjną. Umożliwiają wygodne przemieszczanie się i wypoczynek w ogrodowych wnętrzach, tworząc jednocześnie osnowę kompozycyjną dla roślinności. Coraz częściej przyciągają uwagę interesującą kolorystyką lub oryginalną fakturą, czasem jednak pozostają jedynie tłem, wtapiając się w otaczającą zielen.

W ofertach producentów kostek brukowych pojawiły się również propozycje nawierzchni betonowej stylizowanej na naturalne drewno. Takie płyty przypominają kolorem, wyglądem i fakturą prawdziwe deski.

KAMIEŃ NATURALNY

Kamień naturalny, stosowany do budowy nawierzchni, to najczęściej granit i piaskowiec, można również spotkać: bazalt, sjenit, porfir, rzadziej wapień. Są to w większości wytrzymałe i mrozoodporne skały. Do mniej wytrzymałych należą piaskowce i wapień, które łatwiej ulegają ścieraniu i kruszeniu, czemu w dużym stopniu zapobiega odpowiednia impregnacja.

Płyty kamienne mają naturalne barwy: różnych odcieni szarości, beżu, piasku,

czasem również różu. Kolorystyka odmiennych partii kamienia może znacznie się różnić ze względu na naturalnie niejednolite wybarwienie.

Nawierzchnie z kamienia mogą występować w formie regularnych, ciętych płyt, kamienia ciosanego o nieregularnym kształcie, a nawet otoczek.

Regularne płyty kamienne doskonale nadają się na tarasy, schody czy geometryczne, proste ścieżki. Można spotkać je coraz częściej w ogrodach nowoczesnych, o prostej i minimalistycznej formie.

Płyty ciosane, o nieregularnych formach i fakturze są świetnym uzupełnieniem naturalistycznych ogrodów o swobodnej kompozycji. Można ułożyć z nich klasyczną ścieżkę, dopasowując do siebie

poszczególne kształty płyt lub zaakcentować jedynie swobodne przejście z płyt rozrzuconych w trawie na odległość kroku. W szczeliny pomiędzy płytami często wrasta mech i trawa, co nadaje nawierzchni naturalny charakter.

Z bloków kamiennych, zarówno ciętych, jak i ciosanych, można wykonywać również różnego rodzaju schody ogrodowe i murki.

BRUKOWA CEGŁA KLINKIEROWA

Nawierzchnie z cegły, choć u nas rzadziej spotykane, są również atrakcyjną formą aranżacji przestrzeni w ogrodzie. Cegłę na ścieżkach można układać na różne sposoby: w tzw. jodełkę, równoległe lub prostopadłe do biegu ścieżki, osiągając interesujące wzory.

Cegła klinkierowa przeznaczona do bruków cechuje się dużą wytrzymałością na niszczące działanie czynników atmosferycznych – szczególnie skrajnych temperatur i wilgoci. Taka cegła nie nasiąka wodą, a co za tym idzie, nie jest narażona na kruшение i pęknięcie w okresie mrozów.

Bruki klinkierowe występują w szerokiej gamie odcieni: począwszy od tradycyjnej ceglanej barwy, przez różne odcienie czerwieni, pomarańcza, żółci, brązu i grafitu.

Z cegły można wykonywać również obramowania, np. rabat warzywnych lub ogródków ziołowych, a także stopnie schodów.

DREWNO

Drewno jest materiałem rzadziej występującym w roli nawierzchni ogrodowych, głównie ze względu na znacznie mniejszą trwałość od kamienia i dużą wrażliwość na niszczący wpływ czynników atmosferycznych i biologicznych. Niemniej jego urok – lekkość i przytulność, jaką wprowadza – zachęca do wykorzystywania go choćby w formie akcentów.

Najczęściej drewno stosuje się do budowy tarasów ogrodowych, można również wykorzystywać je do wykonania rzadziej uczęszczanych ścieżek i układać w postaci okrągłych plastrów lub dużych belek wkopanych w ziemię. Z drewnianych belek można zrobić również schody ogrodowe oraz obrzeża podniesionych grządek warzywnych.

Ostatnio popularność w ogrodach zdobyły stare podkłady kolejowe. Są one

Naturalny kamień, drewno albo beton – wybór materiałów mogących posłużyć do wykonania nawierzchni zewnętrznych w naszym ogrodzie jest przeogromny.

[Fot. Pracownia Sztuki Ogrodowej]

wprawdzie dosyć trwałe, jednak substancja, którą są impregnowane (olej kreozotowy), może przy dłuższym kontakcie mieć niekorzystny wpływ na zdrowie użytkowników ogrodu.

Trwałość elementów nawierzchni drewnianych zależy w dużej mierze od gatunku drewna, z jakiego zostały wykonane i sposobu jego impregnacji.

Gatunki najbardziej wytrzymałe, odporne na działanie wilgoci i korozji biologicznej, to twarde drewno drzew egzotycznych, takich jak teak, bangkirai, ipe czy jatoba. Dużą odpornością charakteryzują się również: świerk skandynawski i modrzew syberyjski. W ofercie krajowej znaleźć można także rodzime drewno świerkowe i dębowe. We wszystkich przypadkach drewno jest poddawane specjalnej impregnacji ciśnieniowej, a deski przeznaczone na tarasy podłużnie żłobione (ryflowane), co nadaje im właściwości antypoślizgowe.

ŻWIR

Żwirowe nawierzchnie kojarzą się najczęściej z parkami i ogrodami historycznymi. Mogą jednak znaleźć również zastosowanie w ogrodach przydomowych, szczególnie tych o charakterze naturalnych ogrodów wiejskich.

Ścieżki żwirowe nie są tak popularne jak pozostałe nawierzchnie ze względów czysto praktycznych. Są mniej stabilne

Fot. yellow - fotolia.com

i nie tak wygodne w użytkowaniu jak nawierzchnie brukowane. Ponadto ubytki żwiru, nawet na dobrze utwardzonej nawierzchni, należy co jakiś czas uzupełniać. Takie nawierzchnie znacznie trudniej się odśnieża, dlatego gorzej sprawdzają się w naszym klimacie.

Żwirowe nawierzchnie stosuje się zarówno na ścieżki, podjazdy, parkingi, jak i na opaski odwadniające budynki. Żwir jest materiałem nadającym nawierzchniom lekkość i może być doskonałym uzupełnieniem innych powierzchni brukowanych. Aby spacer po żwirowej ścieżce nie był męczarnią i nie wiązał się z ciągłym zapadaniem się w sypkim żwirze, należy dopilnować, aby nawierzchnia została poprawnie wykonana, a przede wszystkim dobrze ustabilizowana (poszczególne frakcje żwiru muszą dobrze się klinować).

KRATA (PŁYTA) TRAWNIKOWA

Zdarza się, że ze względów praktycznych potrzebna jest przy domu dość spora, utwardzona powierzchnia na podjazd do garażu, dodatkowe miejsca parkingowe czy przestrzeń do nawracania. Często większa część tych powierzchni użytkowana jest jedynie od czasu do czasu, co nie zmienia faktu, że rozległa, wybrukowana przestrzeń sprawia przytłaczające wrażenie.

W takich przypadkach dobrym rozwiązaniem może być zastosowanie ażurowej kraty (płyty) trawnikowej, którą przerasta trawa, sprawiając, że powierzchnia pozostaje jednocześnie utwardzona i zazieleniona.

Dość powszechnie stosuje się ciężkie, betonowe kraty ażurowe, jednak proporcja zielonych przestrzeni do betonowej konstrukcji jest niekorzystna i w efekcie nie daje zamierzonego efektu. Powierzchnia biologicznie czynna przy betonowych płytach to 50%, przy Golpli 95%. W okresach największych wzrostów trawy beton okazuje się dodatkowo marnym sprzymierzeńcem – wchłania całą wodę i bardzo się nagrzewa. Efekt jest często taki, że trawa albo usycha, albo zostaje „spalona” od gorąca.

Znacznie lepszym rozwiązaniem jest zastosowanie lekkiej, syntetycznej płyty trawnikowej, np. Golpla, o strukturze plastra miodu. Są to zielone panele, zbudowane z cienkościennych komórek, które zamocowane na określonej powierzchni i zarośnięte trawą stają się praktycznie niewidoczne. Płyta taka nadaje się doskonale na parkingi, podjazdy czy umocnienia skarp. Materiał, z którego jest wykonana (polietylen stabilizowany polipropylenem), charakteryzuje się wysoką wytrzymałością i znosi obciążenia nawet do 100 t/m² (przy odpowied-

Stylistykę nawierzchni ogrodowych należy dopasować do charakteru ogrodu.

niej podbudowie wytrzymałe przejazdy załadowanych tirów i samochodów ciężarowych). Dodatkowym atutem tego rozwiązania jest fakt, że cała woda opadowa trafia z powrotem do gruntu, a nie do studzienek kanalizacyjnych.

NAWIERZCHNIE TŁUCZNIOWE

Grupa nawierzchni tłuczniowych należy do nawierzchni ekologicznych, których tworzywo stanowią przemielone skały różnego pochodzenia, w postaci mineralnego proszku.

Tego typu nawierzchnie przypominają wyglądem naturalne ścieżki ziemne, doskonale nadając się do parków, ogrodów, na ścieżki piesze i rowerowe, również na tereny rekreacyjne typu boiska, korty czy podłoża jezdzieckie. Dostępne są w gamie naturalnych odcieni beżów, brązów i szarości, a także w odcieniach ceglanych.

Przykładem nawierzchni tłuczniowej może być system Tegra. Nawierzchnia tego typu posiada jednocześnie dużą zdolność łatwego przepuszczania i magazynowania wody, a co za tym idzie – dużą odporność mechaniczną i trwałość. Ponadto, w przeciwieństwie do innych nawierzchni tłuczniowych, w suche dni taka nawierzchnia nie pyli.

PODSUMOWANIE

Trwałość wszelkiego rodzaju nawierzchni uzależniona jest nie tylko od samej jakości materiałów, ale również od fachowego wykonawstwa i zastosowania odpowiednich podbudów. Dotyczy to zarówno

Fot. Pracownia Sztuki Ogrodowej

Fot. Pracownia Sztuki Ogrodowej

no kostek brukowych, kamienia, żwiru, drewna, jak i płyt trawnikowych. Szczegóły dotyczące technologii wykonania i pielęgnacji poszczególnych nawierzchni powinny być podane przez producentów.

Jak widać, wybór materiałów na nawierzchnie ogrodowe jest ogromny. Daje to możliwość otrzymywania zróżnicowanych i ciekawych kompozycji. Bardzo modne jest łączenie ze sobą różnych materiałów, np. kamienia lub kostki z drewnem, żwirem, cegłą na różne sposoby, łączenie dużych płyt z drobną kostką itp.

Nawierzchnie mogą stanowić prawdziwą ozdobę ogrodu, czasem stając się nawet wiodącym akcentem kompozycyjnym. Warto jednak zadbać, aby zanadto go nie zdominowały, gdyż to rośliny powinny pozostać największą ozdobą ogrodu.

MARIA MICHALIK